

Verkfrøðingur: Politikarar eiga ikki at stýra, hvør skal fáa oljuhavn:

Tað er sunt við kapping ímillum kommunurnar um hvar oljuhavnir skulu verða

– Tað sunt at tær føroysku kommunurnar fara undir eina kapping um at fáa oljuhavn til sín. Og persónliga haldi eg ikki, at tað er skilagott, at Løgting og Landsstýri leggja seg út í, hvar í Føroyum oljuhavn skal verða, sigur Signar Heinesen, verkfrøðingur

ÁKI BERTHOLDSEN

– Eg haldi ikki, at Løgting og Landsstýri eiga at leggja seg út í, hvar føroyskar oljuhavnir skulu verða í Føroyum.

– Tvørturímóti haldi eg, at tað kann vera skil í, at kommunurnar kappast sum frægast um at fáa oljuhavn til sín.

– Serliga tá ið vit hugsa um, at tað eru fleiri havnir, sum longu nú kunnu brúkast.

– Og hetta hevði eisini givið olju- og útgerðarfeløgum møguleika til sjálvi at valt, hvørja havn, tey halda vera frægast.

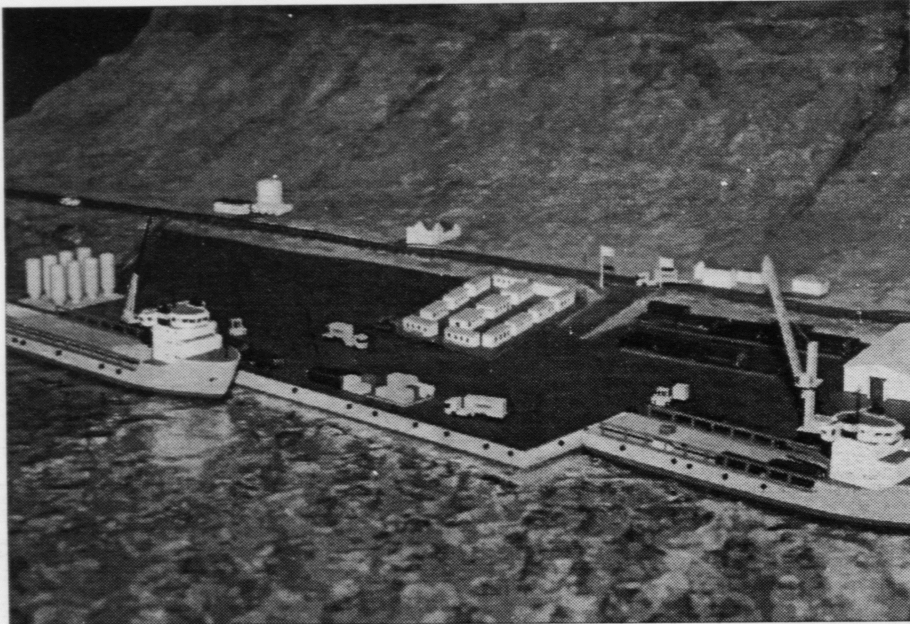
Hóast Signar Heinesen er verkfrøðingur hjá Landsverkfrøðinginum, leggur hann dent á, at hetta er hansara heilt persónliga meining, og at hansara úttalili standa fyri hansara egnu rokning og umboða ikki á nakran hátt Landsverkfrøðinginn.

Øll royna at draga

Nú er niðurteljingin av álvara byrjað til tann eina dag, har vit loksins fáa at vita, um yvirhøvur nakað ríkiðomi er í undirgrund okkara, - ella ikki.

Men í vónini um eitt oljuævintýr, hevur hørd kapping tikið seg upp um alt landið um at draga so nógv av oljuvinnuni - og vinnu, sum hongur uppi í oljuvinnuni - til sín.

Ikki minst hava nógvar kommunur gjørt eitt stórt arbeiði fyri á vísa seg og sínar firðir og havnir og umstøður annars, fram fyri

Kappingin ímillu tær føroysku kommunurnar um at fáa oljuhavn er hardnað.

Fyrirbils eru tvær itøkiligar atlanir komnar fram, tann hjá tvørarmannum á Drelnesi (myndin) og tann hjá havnarmannum á Sundi

Politikarar hava ávarað imóti at leypa framav, so vit ikki fáa oljuhavn á „hvørjum tanga“

Men tað er einki at ræðast, heldur Signar Heinesen, verkfrøðingur. Tvørturímóti kann tað vera skil í, at kommunurnar kappast um at fáa olju- og útgerðarhavn, heldur hann.

oljufeløgum og útgerðarfeløgum, og hava roynt at sannført tey um, at nettupp teirra havn, teirra fjørður og teirra kommunu er nóg tað besta staðið í Føroyum at gera oljuhavn, ella útgerðarhavn.

Eitt fyrirbils úrslit av hesum hevur verið, at higartil eru tvær itøkiligar atlanir lagdar fyri dagin um oljuhavnir.

Tvørarmenn vóru fyrstir

við eina ætlan um eina olju-útgerðarhavn á Drelnesi í samstarvi við danska felagið Danbor, sum er dóttirfelag hjá rísanum í donskum vinnulívi, Maersk.

Men teimum á baki komu havnarmenn nakrar fáar dagar seinni við eina ætlan um, útgerðarhavn á Sundi í samstarvi við stóra, skotska felagið ASCO.

Og í hølunum á teimum boðaði báði klaksvíkingar og runavíkingar frá, at eisini teir royna at tekkjast oljufeløgum og útgerðarfeløgum, og royna at fáa tey at skipa eina útgerðarhavn í Klaksvík og í Runavík.

Haraftrat vita vit, at báði vágað fólk og vágbingar eisini leggja framvið.

Fri kapping ella politiska avgerð?

Hetta hevur reist spurningin um, hvussu vit vera okkum klókast í at hesum sambandi.

Summir politikarar brúka Noreg sum ræðumynd og minna á, at í Noreg vóru olju- og útgerðarhavnir gjørdar á „hvørjum tanga“.

Men tað einasta, sum fekkst burtúr, var, at kommunur setti seg í ovurhonds skuld, tí tað bara nakrar heilt fáar av hesum oljuhavnum, blivu brúktar og tær flestu kommunurnar komu tiskil at sita eftir við

einari stórari, men óeyðari fløgu, sum skuldi betalast aftur, uttan at hon gav eina krónu í inntøku.

Føroyskir politikarar hava ávarað føroyingar imóti at gera sama mistak sum norðmenn.

Hinvegin tykjast flest øll samd um, at tað verður helst bara tann eina útgerðarhavnin í Føroyum.

Spurningurin er bara hvar skal hon vera?

Summir politikarar halda, at tær føroysku kommunurnar eiga at sleppa at føra seg fram, sum tær vilja og at tað skulu olju- og útgerðarfeløgini helst sjálvi finna útav, hvør havn, tey halda er tann frægasta.

Hinvegin eru tað aðrir politikarar sum halda, at Løgting og Landsstýri eiga at gera av, hvar útgerðarhavnir skal verða - og at tað m.a. skal gerast útfra einum bygdarmenningar-sjónarmiði.

Kapping er sunn

Signar Heinesen, verkfrøðingur, er ein teirra, sum av og á ger vart við seg í ymsum samfelagsmálum.

Hann er ein av teimum, sum heldur, at politikarar ikki eiga at leggja seg út í, hvar ein møguleg olju-ella útgerðarhavn verður lögð.

– Eg haldi, at tað er sum við kapping, eisini á hesum

øki, sigur verkfrøðingurin.

– Ein útgerðarhavn er breið á borðið hjá fólki, og tað dugi eg ikki at síggja nakað skeiðt í, at kommunurnar kappast um.

Hann heldur ikki, at Landsstýrið hevur nakra beinleiðis heimild til at stýra, hvar ein útgerðarhavn skal verða, ella at gera av, hvussu nógvar tær skulu vera.

– Eg dugi heldur ikki at meiningini í at steðga fólki í at hava eina vinnuliga ætlan.

– Tey trupulleikarnar, sum kunnu gera eitt slíkt, politiskt inntriv rímligt, dugi eg sleit ikki at síggja.

Signar Heinesen heldur at ein útgerðarhavn er ikki óðrvisi enn ein og hvør onnur havn.

– Og eg haldi, at tað hevði verið eitt sindur løgið um politikarar fóru at steðga eina kommunu, sum ætlaði at gera eina havn til eitt ella annað, vinnuligt endamál.

Verkfrøðingurin sigur, at vit hava tann fyrirmin, at tað eru rættiliga nógvar havnir í Føroyum, sum kunnu brúkast sum útgerðarhavn, í hvussu so er tey fyrstu árin.

– Tað vil siga, at byrjunarløgan er í hvussu so er lítul og ongin.

– Tað vil so aftur siga, at kommunurnar kunnu fara

undir eina sunna kapping, uttan at tað kostar nakað serligt - hóast tað altíð kostar eitt sindur.

– Hvørjar fløgu ið verða gjørdar so við og við í teimum ávisu havnum, verður so ein spurningur um, hvussu nógvir virksemdir verður í teimum.

– Og tað er væl eisini skilagott at gera fløgurnar so hvørt, brúk er fyri teimum.

Men nú verður ofta víst til tað norska mistakið, har fleiri útgerðarhavnir vórðu gjørdar til onga nytu?

– Já, men trupulleikin í Noregi var nettupp tann, at tað í stóran mun bleiv politiskt ásett, hvar útgerðarhavnir skuldu verða.

– Og eg dugi álvaratos ikki á síggja nakran mun á, um tann politiska avgerðin sigur, at tað skulu verða sjei útgerðarhavnir, ella um tað bara skulu vera ein.

Finna sjálvar rætta staðið

– Skulu politikarar stýra, taka teir frælsi frá útgerðarfeløgum, oljufeløgum og kommunum.

Signar Heinesen ivast ikki í, at lata politikarar vera við at leggja seg út í, hvar olju- ella útgerðarhavnir skulu vera, fara olju- og útgerðarfeløgini sum frá líður sjálvi at finna fram til, hvørja havn, ella hvørjar havnir, tey halda eru best egnaðar.

– Eg ivist ikki í, at tað fer at koma av sær sjálvum at útgerðarfeløgini meiri og minni fara at taka seg saman um eina havn, sum tey halda vera tað best egnaðu alt í alt, og tí fara at konsentrera seg um.

Skal lúka ymsar treytir

Signar Heinesen sigur, at tað ber illa til at siga heilt eintýðugt, at henda, ella handa havnin er tann best egnaða til útgerðarhavn.

– Tað eru ymsar fortreytir, sum gera seg galdandi og sum feløgini taka hædd fyri.

– Ein fortreyt er frástøðan til oljuøkið, men spurningurin er, hvussu stóran tyding tann fortreytin hevur.

– Aðrar fortreytir eru frástøðan til miðstaðarøkið, frástøðan til fløgvol, hvussu kyrr havnin er o.s.fr.

Signar Heinesen sigur, at tað eru kanska ymskt, hvussu stóran dent tey ymsu oljufeløgini leggja á tær ymsu fortreytirnar.

T.d. ivast hann ikki í, at báði havnin á Drelnesi og tann á Sundi eru nóg kyrrar til hetta slagid av skipum.

– Men kanska er tað onkur, sum nettupp leggur stóran dent á tað, at havnin er kyrr fyri at gera tað arbeiðsligari.

Signar Heinesen sigur, at verður fri kapping á økinum, fer tað at standa til útgerðarfeløgini sjálvi at gera av, hvørjar av hesum fortreytirum, tey hvørt í sær halda víga tynest.

– Men so frá líður ivist eg ikki í, at oljufeløgini fara at skera ígjøgnum og at „semjast“ um at brúka eina Havn sigur verkfrøðingurin.